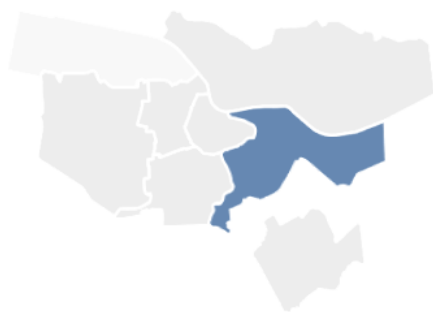

Besluit van het dagelijks bestuur van de bestuurscommissie van stadsdeel Oost van Amsterdam houdende regels omtrent het besluit vaststellen gebiedsgerichte uitwerkingen sociale basis stadsdeel Oost

Het dagelijks bestuur van de bestuurscommissie van stadsdeel Oost van Amsterdam brengt te algemener kennis dat in hun vergadering van 30 juni 2020 is besloten dat:

- de gebiedsgerichte uitwerkingen behorende bij het kader voor de sociale basis 'Samen Vooruit' voor Oud-Oost, IJburg, Indische Buurt – Oostelijk Havengebied en Watergraafsmeer voor 2021 zijn vastgesteld;

Gebiedsgerichte Uitwerking Sociale Basis Stadsdeel Oost

Inhoudsopgave

Inleiding

Stadsdeel Oost

IJburg- Zeeburgereiland

Indische Buurt/Oostelijk Havengebied

Oud-Oost

Watergraafsmeer

Inleiding

Het stedelijk kader Samen Vooruit gaat ervanuit dat ondersteuning vanuit de sociale basis er is voor alle Amsterdammers. Dit wil echter niet zeggen dat elke Amsterdammer die (ondersteuning) altijd in dezelfde mate nodig heeft, of in dezelfde mate een bijdrage levert aan de sociale basis. De stadsdelen maken elk jaar voor de gebieden een gebiedsgerichte uitwerking om lokaal maatwerk binnen de sociale basis mogelijk te maken.

In elk gebied werken we vanuit de sociale basis aan de ondersteuning van de Amsterdammers, maar niet in elk gebied op dezelfde manier, of nog beter gezegd met dezelfde focus, waar onze aandacht naar moet uitgaan. Daarom treft u in deze gebiedsgerichte uitwerking een focus aan; die kan gericht zijn op een bepaalde buurt, een bepaalde doelgroep of een bepaald probleem. We zoomen in op waar de opgave het grootst is en passend binnen de prioriteiten van het college. Het gaat hier om het leggen van accenten binnen het geheel aan inzet vanuit de sociale basis.

Wanneer u subsidie aanvraagt, doet u er goed aan om aan te geven op welke wijze u vanuit uw reguliere inzet een bijdrage kan leveren aan deze focus. Met andere woorden: u wordt gevraagd accent en kleur te geven in wat u in 2021 voornemens bent te gaan doen binnen de sociale basis, of dat nu in 1 gebied is of in (bijna) alle gebieden. In uw subsidieaanvraag kunt u aangeven hoe uw organisatie binnen het geheel aan inzet op de sociale basis een bijdrage kan leveren aan het realiseren van de focusopgaven, zonder daarbij de meer reguliere vragen en behoeften van kwetsbare bewoners uit het oog te verliezen. Uw bijdrage aan de focuspunten hoeft niet altijd te bestaan uit (nieuwe) activiteiten of interventies, u kunt deze bijvoorbeeld ook zichtbaar maken door aanpassingen/ontwikkelingen in uw werkwijze en/of samenwerking met partners.

In verband met mogelijke langetermijneffecten van de coronacrisis voor 2021 maken wij een voorbehoud op de beschrijving van de opgave. In deze gebiedsgerichte uitwerking vindt u de inschatting van deze effecten d.d. juni 2020. Effecten die bij het indienen van uw aanvraag, op basis van deze uitwerking, nog niet in beeld waren kunnen in gesprekken over uw aanvraag nog onderwerp van gesprek zijn. Daarbij kan het zijn dat u gevraagd wordt, indien nodig, uw aanvraag daar nog op aan te passen. Tussentijds blijven we anticiperen op de langetermijneffecten van deze coronacrisis en we zullen daarover met u blijven communiceren.

Mocht u nog een nadere verduidelijking willen, schroom dan niet contact op te nemen met het stadsdeel, team sociale basis. Een goed doordachte subsidieaanvraag betekent immers een goede start voor de sociale basis in 2021.

Stadsdeel Oost

Stadsdeel Oost is opgebouwd uit vier van elkaar verschillende gebieden: IJburg-Zeeburgereiland, Indi-sche Buurt/Oostelijk Havengebied, Oud-Oost en Watergraafsmeer. Stadsdeel Oost is een stadsdeel met in totaal 142.049 inwoners. De gebieden in Oost zijn verschillend in identiteit, omvang en problematiek. Elk gebied heeft zijn eigen aandachtspunten.

In elk gebied zijn mogelijkheden voor ontmoeting, diverse activiteiten en laagdrempelige voorzieningen. Post Oost is het participatiecentrum voor Oost, zowel voor activiteiten richting werk als vele mogelijkheden om te participeren in Oost.

De samenwerking tussen formele en informele partners is een belangrijke opgave die voortgang en verdieping vraagt. Oost onderscheidt zich door het grote aantal informele partners die actief zijn in en voor hun buurt. Onderlinge samenwerking is een belangrijke opgave en ook de samenwerking met de formele partners.

In de gebiedsgerichte uitwerking worden de opgaven op buurtniveau beschreven. Naast deze op buurtniveau gerichte opgaven zijn er echter ook stadsbrede en stadsdeelbrede opgaven. Ook voor deze uitdagingen is aandacht binnen het aanbod van de sociale basis, denk hierbij onder andere aan de inzet op het voorkomen van huiselijk geweld en kindermishandeling, de koppeling tussen medische zorg en welzijn in de vorm van Welzijn op Recept en het stimuleren van gezonde leefstijl in de vorm van Actieve leefstijlinterventies. In de gebiedsgerichte uitwerking worden deze stadsbrede en stadsdeelbrede opgaven waar mogelijk integraal en in samenhang beschreven in de uitwerking van de collegeprioriteiten.

Tot slot zullen in 2021 de buurtteams actief worden. De buurtteams en sociale basis zullen op gebieds-niveau intensief samenwerken. In de toekomst zullen signalen vanuit de buurtteams over de opgave binnen de sociale basis worden meegenomen in de GGU's en signalen vanuit de sociale basis worden doorgeleid naar buurtteams voor het verbeteren van hun dienstverlening.

IJburg-Zeeburgereiland

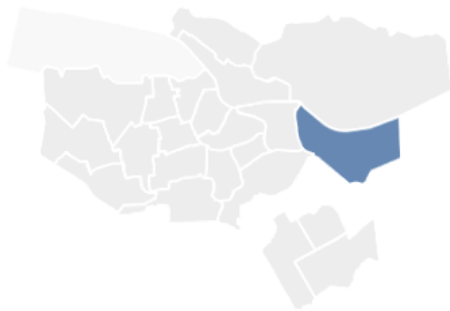
Context van het gebied

IJburg-Zeeburgereiland is een jong gebied. Eind 2002 kwamen de eerste bewoners op IJburg. Er wonen 28.698 mensen in het gebied (cijfers 2020), waarvan ruim 27,9% van 0 t/m 17 jaar en 4,6% is 65 jaar of ouder. Het aantal bewoners van het gebied groeit naar verwachting uiteindelijk tot 50.000 bewoners.

Op IJburg is sprake van 'gespikkeld wonen': koop-, huur- en (relatief veel) zorgwoningen liggen naast, onder en boven elkaar in de woonblokken. Kwetsbare bewoners wonen daardoor verspreid over het gebied. Bewoners hebben veel verschillende achtergronden. Het is een prioriteit te zorgen dat de verschillende groepen prettig met elkaar samenleven. Sociale cohesie vraagt aandacht in IJburg Zuid en specifiek Haveneiland Noord. Er is daar een grote afstand tussen krachtige en kwetsbare bewoners te zien.

Door de ligging van IJburg is de afstand tot voorzieningen in stadsdeel Oost en de rest van de stad groot. Voor bewoners betekent dit reiskosten (probleem voor mensen met laag inkomen). De opgave is om voorzieningen naar het gebied te brengen en het gebied voldoende bereikbaar en aantrekkelijk te houden voor bijvoorbeeld onderwijs, zorg- en welzijnsorganisaties.

Het gebied ontwikkelt zich. In de Sportheldenbuurt op Zeeburgereiland worden woonblokken gebouwd. Er is een sporthal en een Urban Sport Zone gerealiseerd en in de loop van 2021 wordt het sportpark opgeleverd. De komende jaren worden nieuwe eilanden bij IJburg ontwikkeld evenals de Sluisbuurt en de Baaibuurt Oost en West op Zeeburgereiland. In de nieuwe buurten vraagt buurtverbinding en netwerkvorming extra aandacht.

Effect van coronacrisis voor de sociale basis in het gebied

Door de coronacrisis zijn bewoners (nog) meer gericht op voorzieningen in het eigen gebied. Door de nieuwe '1,5 meter samenleving' zullen weinig mensen het openbaar vervoer nemen naar andere gebieden in de stad. Dit heeft effect op de druk op de voorzieningen in het gebied.

Er is sprake van een verandering in werkwijze doordat meer gebruik gemaakt wordt van online kanalen om met elkaar in contact te zijn. Het jongerenwerk, maatschappelijk en sociaal raadsliedenwerk, huisartsen, taalmaatjes (Gilde) en Set werken op dit moment veelal via online kanalen. Mogelijk zal dit in de toekomst blijven bestaan als aanvulling op het reguliere werk.

Een ander positief effect kan zijn een hogere vrijwillige inzet in het gebied. Bewoners die meer zorgen voor en in contact staan met elkaar.

IJburg is een economisch kwetsbaar gebied. Vraag is welke gevolgen de coronacrisis heeft voor de ondernemers en bedrijven, maar ook voor de bewoners zelf.

Mogelijke toename van huiselijk geweld door de coronacrisis. Hier extra aandacht aan geven.

Op welke buurten en op welke thema's ligt in dit gebied de focus?

1. Gelijke kansen voor jeugd op IJburg en Zeeburgereiland

De grote groep kinderen en jongeren op IJburg vraagt specifieke aandacht. De focus ligt hierbij op voldoende gevarieerde, laagdrempelige en betaalbare activiteiten realiseren. Hierbij aandacht voor diversiteit op het gebied van achtergrond, seksuele/gender identiteit, discriminatie en er wel/niet bij horen. Versterken van de samenwerking en doorverwijzing tussen alle ketenpartners om jongeren goed te ondersteunen.

Aandacht voor vroegsignalering, (het voorkomen van) schoolproblematiek en voor de overgangen in de zorg en ondersteuning bij 18 jaar. Voorkomen dat jongeren zonder startkwalificatie de school verlaten. Aanpakken van jeugdoverlast door combinatie van preventie en repressie. Focus op IJburg Zuid en specifiek de Pampuslaan, het Ed Pelsterpark en de Urban Sport Zone.

2. Kwetsbare volwassenen in Haveneiland Noord en Noordoost (18-64 jaar)

Bij 12,1% van de huishoudens is sprake van een minimahuishouden, met name in de buurten Haveneiland Noord (16%) en Haveneiland Noordoost (14%). Er zijn bovengemiddeld veel huishoudens met kinderen. Ook zijn er veel éénoudergezinnen Accent op Steigereiland, Haveneiland Noordoost en Haveneiland Noord. Van deze gezinnen heeft meer dan 35% een lage SES en 38% een laag inkomen.

De bewoners in Haveneiland Noord hebben merendeels een migratieachtergrond (54,2%). De sociale cohesie in IJburg Zuid is lager dan gemiddeld, het laagst in Haveneiland Noord. Ook scoort Haveneiland Noord hoog op eenzaamheid, lage opleiding, mobiliteitsbeperking, risico op angst/depressie en overgewicht.

Een aanbod van gevarieerde, laagdrempelige en betaalbare activiteiten is in de omgeving van Haveneiland Noord wenselijk, evenals een inloop dagbestedingplek/ontmoetingsruimte.

Het opbouwen en versterken van de samenwerking met ketenpartners in het gebied vraagt aandacht, zoals samenwerking tussen eerstelijnszorg en sociaal domein, het Leefstijlnetwerk Oost, het taalnetwerk en wijkszorgnetwerk.

3. Kwetsbare ouderen 66+

Alhoewel het aantal ouderen nu nog beperkt is, zal hun aantal de komende jaren toenemen. Van de ouderen van 66+ is 27% kwetsbaar, met name in de wijken Haveneiland Noord (West) en Oost. Het aantal mensen met dementie op IJburg neemt toe en zo ook de behoefte aan een laagdrempelig dagbestedingsaanbod in het gebied. Aandacht is nodig voor het opbouwen en versterken van het dementienetwerk.

Collegeprioriteiten

Hierna worden de collegeprioriteiten nader omschreven voor zover ze voor dit gebied van belang zijn. Ook hier gaat het om daar waar de focus hoort te liggen. De prioriteiten van het college zijn waar mogelijk in samenhang gebracht.

Jeugd (jongerenwerk, preventie jeugdcriminaliteit en kansengelijkheid)

Aandachtspunten:

- Eenzaamheid onder jongeren (zowel online als offline).
- Gevarieerd en voldoende aanbod voor talentontwikkeling.
- Blijvend preventief inzetten op vroegsignalering, informatie en advies richting jongeren; o.a. door uitbreiding van inzet jongerenwerk op VO scholen.
- Preventie jeugdcriminaliteit: integrale aanpak door samenwerking alle partijen.
- Pedagogisch klimaat versterken met voldoende aandacht voor ouderbetrokkenheid.
- Kansengelijkheid vergroten: intensiveren van voorzieningen in de sociale basis die een sterke relatie met onderwijs (bto, spelinloop, mentoring/coaching) hebben.
- Jongeren zich gehoord te laten voelen, door ze actief te betrekken bij de ontwikkeling van hun wijk en gebied.

Armoede

De opgave is om het gebruik te vergroten van armoederegelingen bij de doel-groep met specifieke aandacht voor eenoudergezinnen en jongeren.

Zorgen voor voldoende laagdrempelig en betaalbaar aanbod aan activiteiten en voorzieningen en zorgen voor toeleiding naar het aanbod, bijvoorbeeld via informeel taalaanbod

Ondersteunen van bewoners met problematische schulden in het al lopende traject.

Aandacht voor signalering en doorverwijzing door de eerstelijnszorg.

Werk en participatie - Taal / digitaal

Het percentage laagopgeleide schoolverlaters in de leeftijd 18-22 jaar zonder een startkwalificatie is hoger dan Amsterdams gemiddelde IJburg Zuid en West. Er zijn zo'n 730 uitkeringsgerechtigden.

Hiervan is 45% alleenstaand en 30% alleenstaande ouder, veelal alleenstaande moeders. Vergroten van ontwikkelkansen (werk en scholing) en participatie van jongeren en volwassenen.

Opgave is het beter signaleren en doorverwijzen van laaggeletterden, beschikbaarheid van formeel taalaanbod in het gebied en het op peil houden van het gevarieerde informele taalaanbod. Daarnaast aandacht voor werving en inzet van taalvrijwilligers en uitbreiding van computerlessen.

Sport en gezondheid

Versterken divers en inclusief sportaanbod met focus op de jongste jeugd en ouderbetrokkenheid, tieners, meiden en kwetsbare jongeren. Het doel is hen in beweging te krijgen, door te geleiden naar het reguliere sportaanbod, gezonde leefstijl en talentontwikkeling te bevorderen en het pedagogisch klimaat in het gebied te verbeteren.

Vergroten laagdrempelig en betaalbaar beweegaanbod voor volwassenen. Ondersteuning kwetsbare volwassenen via bewegen, ook als middel voor participatie en terugdringen van eenzaamheid.

In aantal is er een grote groep kinderen met overgewicht: Een gezonde(re) leefstijl en sporten is voor deze groep een opgave. Inzet op uitbreiden aanpak 'zo blijven wij gezond'.

Op IJburg en Zeeburgereiland is het percentage eenzame mensen hoger dan Amsterdams gemiddelde. In Haveneiland Noord bedraagt ernstig tot zeer ernstige eenzaamheid 15%. Opgave is om beter in beeld te krijgen om welke mensen het gaat en hoe zij bereikt kunnen worden. Inzetten op goede verbinding tussen de eerstelijnszorg en het sociaal domein is daarbij belangrijk.

Verbonden stad (diversiteit, democratisering, vluchtelingen/statushouders)

Op de locatie Set wonen 90 statushouders samen met 90 jongeren. Opgave is te zorgen dat zij aansluiting vinden op het reguliere ondersteuningsaanbod en voorzieningen in de wijk.

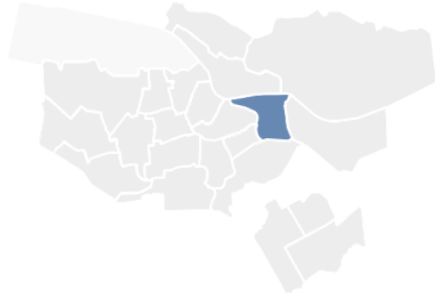
Het Startblok Zeeburg in de Baaibuurt met 250 woningen (waarvan waarschijnlijk de helft voor statushouders) wordt nog ontwikkeld en is gereed in 2021.

Voor de statushouders op IJburg en Zeeburgereiland is de opgave te zorgen voor goede toegang tot ondersteuningsaanbod en voorzieningen evenals voldoende participatiemogelijkheden voor deze groep. Aandacht voor diversiteit op het gebied van achtergrond, seksuele en genderidentiteit en het voorkomen van discriminatie. Jeugdparticipatie krijgt daarbij extra aandacht.

Stimuleren van en ruimte geven aan alle bewoners om zich in te zetten voor de buurt.

Indische Buurt/Oostelijk Havengebied

Context van het gebied

De Indische Buurt is rond de eeuwwisseling naar de 20ste eeuw gebouwd en bestaat voornamelijk uit sociale huurwoningen. De wijk telt vier kwadranten: de Timorpleinbuurt, de Ambonpleinbuurt, de Sumatraplantsoenbuurt en de Makassarpleinbuurt. De laatste jaren zien we een toename van hoogopgeleide jonge mensen in de Indische Buurt door de gentrificatie. De Indische Buurt kent een groot aantal kwetsbare bewoners als we kijken naar inkomen, werk, opleiding en gezondheid. Ook aanverwante problemen zoals eenzaamheid, laaggeletterdheid, schulden, opvoedproblemen en/of een combinatie hiervan komen veel voor. Op deze thema's ligt een belangrijke opgave voor de gemeente en de partners in de wijk.

Het Oostelijk Havengebied kent een sterke eigen identiteit, een kwalitatief hoog stedelijk leefmilieu en een hoge bebouwingsdichtheid. Er wonen vooral nieuwe stedelingen, 'internationals' en Nederlanders met een westerse migratieachtergrond. De inkomens en het opleidingsniveau zijn relatief hoog. Tegelijkertijd zorgen vergrijzing en duurder wordende woningen voor gedwongen verhuisbewegingen. Ook eenzaamheid vraagt aandacht. De verschillen tussen bewoners worden groter en segregatie ligt op de loer, specifiek bij het Cruquiseiland.

Vanuit de socialebasis werken we aan inclusie om alle voorzieningen toegankelijk te laten zijn voor alle buurtbewoners. Daarbij zien wij dit als één gebied. Alle formele en informele partijen werken goed samen en stemmen hun aanbod op elkaar af. Dit betekent dat zij goed op de hoogte zijn van elkaars aanbod en deelnemers actief aan elkaar kunnen overdragen. Alle gesubsidieerde partijen onderschrijven deze uitgangspunten en werken hieraan.

Effect van coronacrisis voor de sociale basis in het gebied

De coronacrisis brengt in eerste instantie toenemende armoede met zich mee, zichtbaar door de grote vraag naar maaltijden in de Indische Buurt, waaronder opvallend veel zzp-ers. Ook de Voedselbank kent een toename van het aantal klanten. Veel ondernemers hebben het moeilijk, met name in de non-food sector en de horeca. Positief in dit verband is het toegenomen aantal actieve bewoners en de vergrootte bereidheid van formele en informele organisaties om met elkaar samen te werken: eerdere geschillen worden terzijde geschoven.

Daarnaast kent de coronacrisis een toename van eenzaamheid in het gebied, de activiteiten en de sociale ontmoetingen worden node gemist. De welzijnsorganisaties verwachten dat er een flinke toename zal komen in het aantal schuldhulpverleningen en schuldsaneringen. Ook bij mensen met een GGZ-achtergrond, die nu nergens terecht kunnen, wacht volgens hen een toename van problemen. Tenslotte constateren de scholen dat door de coronacrisis de ongelijkheid tussen kinderen toeneemt.

Op welke buurten en op welke thema's ligt in dit gebied de focus?

In de kwadranten Ambonpleinbuurt, Makassarpleinbuurt en Sumatraplantsoenbuurt wonen veel kwetsbare bewoners, zo ook in de Architectenbuurt in het Oostelijk Havengebied. De Makassarpleinbuurt is de buurt met het hoogst aantal kwetsbare bewoners van Amsterdam.

1. Armoede en segregatie

Een groot aantal bewoners, vooral uit de focuskwadranten, heeft langdurig te maken met armoede en aan armoede gerelateerde problemen. Veel van hen leiden aan de gevolgen van armoedestress. Armoede komt relatief veel voor bij eenoudergezinnen en ouderen. De opgave in deze buurten is het bestrijden van de negatieve gevolgen die armoede met zich meebrengt. Wij focussen op preventieve maatregelen en het stimuleren van het gebruik van de stedelijke armoedevoorzieningen. Wij bieden ruimte aan initiatieven die verbinding zoeken tussen de kwetsbare en de meer draagkrachtige buurtbewoners, zodat ook segregatie wordt tegengegaan.

2. Ondersteuning kwetsbare groepen

In de focusbuurten wonen relatief veel kwetsbare buurtbewoners met een LVB-, GGZ- of verslavingsachtergrond. Zij hebben vaak problemen op het gebied van gezondheid, financiën en eenzaamheid. Voor hen is extra inzet nodig om zelfstandig te kunnen functioneren door hen te stimuleren gebruik te maken van het bestaande aanbod binnen de sociale basis.

Daarnaast is inzet nodig voor het toenemend aantal ouderen dat te maken heeft met eenzaamheid (specifiek onder eerste generatie migrantenouderen), gezondheidsproblemen of van de gevolgen van armoede.

3. Kanselijkheid Jeugd

In de focusbuurten groeien veel kinderen op in een kansarme omgeving. Er zijn veel voortijdig schoolverlaters en jongeren zonder startkwalificatie, er is meer sprake van overgewicht en de sportdeelname is laag. Relatief veel jeugdigen hebben laagopgeleide ouders en wonen vaak in een eenoudergezin. Toename van jongerenoverlast en een stijgend aantal jeugdige verdachten (12 - 16 jaar). Om kanselijkheid te bevorderen leggen we de focus op het versterken van het pedagogisch klimaat, het bevorderen van een gezonde leefstijl en vergroten van talentontwikkeling. Deze focus wordt gelegd op jongens én meiden en ouderbetrokkenheid.

Collegeprioriteiten

Hierna worden de collegeprioriteiten nader omschreven voor zover ze voor dit gebied van belang zijn. Ook hier gaat het om daar waar de focus hoort te liggen. De prioriteiten van het college zijn waar mogelijk in samenhang gebracht.

Jeugd (jongerenwerk, preventie jeugdcriminaliteit en kanselijkheid)

Essentieel is dat er een integrale onderlinge samenwerking ontstaat. Dit betekent dat partijen goed op de hoogte zijn van het aanbod, dat onderling naar elkaar wordt doorverwezen en dat bij nieuwe initiatieven gekeken wordt in hoeverre er samenhang is met de aanwezige activiteiten. De focus moet komen te liggen op het versterken van het pedagogisch klimaat, betrekken van ouders en verzorgers, het bevorderen van een gezonde leefstijl, voldoende aanbod voor talentontwikkeling en ondersteuning van jongeren door middel van mentoraten en coaching. Belangrijk is dat er een eigen voorziening komt voor jongeren in het Oostelijk Havengebied.

Dementie

Het gebied moet zich gaan ontwikkelen in de richting van een dementievriendelijke en leeftijdsvriendelijke wijk zodat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen.

Voor mantelzorgers kan dit een verzwaring van hun taken betekenen. Het is van belang dat zij bekend zijn met het formele en informele aanbod en hier gebruik van maken.

Voor het hele gebied geldt dat het aantal ouderen met dementie zal gaan groeien. Een belangrijke opgave is te anticiperen op de toenemende vraag naar professionele en informele ondersteuning voor deze groep.

Armoede

Met een buurtgerichte armoedeaanpak willen we het perspectief van bewoners die in armoede leven verbeteren. Enerzijds via schuldhulpverlening en armoederegelingen, anderzijds aanbod van scholing, werkervaringsplaatsen of andere activiteiten, waaronder activiteiten gericht op empowerment van vrouwen. Zo kunnen zij zich ontwikkelen en hun inkomen, mede door gebruik te maken van stedelijke armoedeverzoeken, duurzaam verhogen. Verder willen we het sociale isolement waarin veel kwetsbare huishoudens leven doorbreken door in te zetten op het bevorderen van buurtverbindingen.

Werk en participatie - Taal / digitaal

In de focusbuurten is veel sprake van laaggeletterdheid. Belangrijk is dat het gevarieerde taallessaanbod in stand blijft, op verschillende niveaus en in diverse werkvormen: individueel, in groepjes of via maatjes. Het bestaande aanbod moet bekend zijn bij de formele en informele organisaties. Via het Taalwijzerspreekuur komen deelnemers op de juiste plek terecht. Het taal- en digitaal lesaanbod moet ook buiten de eigen aanbieders bekend zijn, bijvoorbeeld bij de schuldhulpverleners, maatschappelijk werk en/of de eerstelijnszorg.

Sport en gezondheid

Opgave is een divers en inclusief sportaanbod met de focus op de jongste jeugd en ouderbetrokkenheid, tieners, meiden en kwetsbare jongeren. Het doel is hen in beweging te krijgen, door te geleiden naar het reguliere sportaanbod, gezonde leefstijl en talentontwikkeling te bevorderen en het pedagogisch klimaat in het gebied te verbeteren. Samenwerking is hierbij essentieel. Naast sport ook aandacht voor de talentontwikkeling op gebied van cultuur.

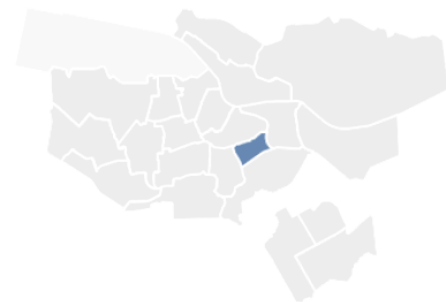
Ondersteuning van kwetsbare volwassenen via bewegen, ook als middel voor bevordering van participatie en terugdringen eenzaamheid o.a. via Leefstijlnetwerk Oost. Versterken laagdrempelig beweegaanbod en begeleiding i.s.m. Beweegcoach en Welzijn op Recept.

Verbonden stad (diversiteit, democratisering, vluchtelingen/statushouders)

De Indische Buurt en het Oostelijk Havengebied hebben een lange traditie van buurtinitiatieven. De Indische Buurt Community heeft het project Samen Vooruit geïnitieerd. In het Oostelijk Havengebied heeft de Buurtcoöperatie samen met de bewoners een breed toekomstplan ontwikkeld: OHG 2025. Samenwerking tussen de alle betrokkenen is een voorwaarde. De dreigende segregatie willen we tegengaan door in te zetten door het werken aan onderlinge verbondenheid en het bevorderen van de sociale cohesie. Aandacht voor diversiteit op het gebied van achtergrond, seksuele- en genderidentiteit en het tegengaan van discriminatie.

Oud-Oost

Context van het gebied

Oud-Oost heeft 36.235 inwoners verdeeld over vijf buurten: drie 19de-eeuwse buurten: de Weesperzijdestrook, de Oosterparkbuurt en de Dapperbuurt; verder de drukbevolkte Transvaalbuurt, gebouwd aan het begin van de 20ste eeuw en tenslotte Oostpoort. Dit is een relatief nieuw gebied waar de laatste huizen net zijn opgeleverd en dat fungeert als nieuw centrum van Oud-Oost.

Het gebied heeft relatief veel eenpersoonshuishoudens (56,5%). Het gemiddeld aantal laagopgeleiden in de Dapperbuurt met 24% gelijk aan en in de Transvaalbuurt met 27% hoger dan het Amsterdams gemiddelde (24%). Oud-Oost kent veel nationaliteiten, met vooral een grote groep migranten met een niet-westerse achtergrond (35,5%).

Oud-Oost heeft meerdere buurtcentra (BC Oosterpark, Tugelahuis en de Kraaipan), een jongerencentrum (Jaco) en diverse locaties waar buurtpartners laagdrempelige activiteiten aanbieden (bijv. buurthuis de Kat, Jungle); Biko is in februari dit jaar weer geopend en is een plek voor initiatieven uit de buurt en omgeving, een plek door en voor de buurtbewoners.

De buurten die de meeste aandacht vragen zijn Transvaalbuurt, Oosterparkbuurt en Dapperbuurt. Sinds 2019 wordt extra ingezet op de Dapperbuurt, een combinatie van fysiek, sociaal en economie. Kwetsbare jongeren, ouderen, huishoudens in armoede, eenzame bewoners en bewoners met een GGZ-achtergrond vragen aandacht. Het blijft een uitdaging om zoveel mogelijk bewoners mee te krijgen in de positieve ontwikkelingen van Oud-Oost en daarbij ook de inzet van partnerorganisaties en ondernemers optimaal te benutten.

Effect van coronacrisis voor de sociale basis in het gebied

Door de coronacrisis hebben winkeliers hun bedrijf moeten sluiten en zijn de financiële gevolgen enorm. Hierdoor is de verwachting dat de werkloosheid en hiermee het aantal minimahuishoudens in 2021 verder omhoog gaat.

Het beperken van sociaal contact brengt mentale en sociale uitdagingen met zich mee, vooral voor de kwetsbare doelgroepen als (migranten)ouderen en bewoners met onbegrepen gedrag. Het beperken van sociaal contact kan leiden tot gevoelens van stress, lusteloosheid en eenzaamheid. De vraag, en hiermee de zorg, is of de digitale vorm voldoende aansluit op wat bewoners nodig hebben. Mantelzorgers die zorgen voor iemand in een instelling waarvan de deuren gesloten zijn, kunnen niet meer helpen. Anderen zorgen thuis of in de buurt voor hun naasten. Op hen is en komt veel druk te staan.

De combinatie van ouders die niet taal- of digitaalvaardig zijn, afwezigheid van voldoende digitale hulpmiddelen en kleine behuizing zorgt voor veel onrust, stress en irritatie bij de jeugd.

Op welke buurten, doelgroepen of problematiek ligt de focus?

1. Aanpak armoede en eenzaamheid

In Oud-Oost wonen relatief veel huishoudens in armoede. De geregistreerde werkloosheid ligt hoog en er participeren minder bewoners in vergelijking tot het Amsterdams gemiddelde. Ook eenzaamheid ligt in Oud-Oost boven het stedelijk gemiddelde. De opgave ligt op inzet op toegankelijke ontmoetingsactiviteiten, het tijdig signaleren van problemen en het doorverwijzen naar taaltrainingen en/of (schuld)hulpverlening. Daarnaast ligt de focus op het betrekken van buurtbewoners en ondernemers bij de buurt. Specifiek in de Oosterparkbuurt ligt de focus op zzp-ers en werkende armen.

2. Versterken van netwerken en opvang van bewoners met een GGZ-achtergrond

De Transvaal- en Dapperbuurt scoren hoog op verminderde regie over het eigen leven. De opgave ligt dan ook op het verbeteren van mentale gezondheid, verbindingen in de buurt en het verstevigen van het (GGZ)netwerk. Samenwerken, goede afstemming en kennisdelen dragen er aan bij dat bewoners de juiste ondersteuning krijgen. Ook het betrekken van familie en burens is hier een onderdeel van. De focus komt te liggen op het zorgen voor en om elkaar. Hierbij speciaal aandacht voor eenzaamheid onder deze doelgroep.

3. Kansengelijkheid van jeugd

Er is een groot preventief aanbod voor deze gezinnen dat niet altijd optimaal gebruikt wordt of kan worden. Inzet op het bereiken van deze gezinnen is daarom nodig. Daarnaast ligt de ambitie op het versterken van een divers en inclusief aanbod, met focus op de jongste jeugd en ouderbetrokkenheid, tieners, meiden en kwetsbare jongeren.

In Oud-Oost, specifiek Transvaal- en Dapperbuurt, wordt op een integrale manier gekeken naar deze situatie binnen het thema kansengelijkheid. Samenwerking tussen verschillende afdelingen is essentieel. Er zijn zorgen om meiden die minder zichtbaar lijken, maar net zoveel aandacht nodig hebben.

4. Aanpak dementie onder (niet-westerse) ouderen

Het aantal mensen met dementie zal de komende jaren flink toenemen. Het grootste aantal zal blijven wonen in hun eigen huis met ondersteuning van een mantelzorger of met de nodige begeleiding aan huis. Hierbij gebruikmakend van de voorzieningen en sociale (informele) netwerken in de buurt.

Collegeprioriteiten

Hierna wordt ingezoomd op de collegeprioriteiten, waarbij duidelijk wordt wat er op deze prioriteiten aan de hand is en op welke prioriteiten gezien de primaire problematiek van het gebied de focus ligt. Uitgangspunt is dat door vraagstukken integraal te bekijken en door activiteiten in samenhang te benaderen, er een substantiële bijdrage geleverd kan worden aan meerdere collegeprioriteiten

Jeugd (jongerenwerk, preventie jeugdcriminaliteit en kansengelijkheid)

Focus op Transvaal- en Dapperbuurt en waar relatief veel kinderen opgroeien in lage SES gezinnen. Positief perspectief, waarbij investering van jongerenwerk gerelateerd aan scholen en Brede Talentontwikkeling belangrijk is, en waarbij kwetsbare meiden specifiek een gericht aanbod gebaseerd op hun vraag krijgen. De rol van ouders/verzorgers voor weerbaarheid en toekomstperspectief zijn cruciaal voor een positief opvoedklimaat. Het Ouder- en Kindteam, Sport, scholen, Jongerenwerk en overige aanbieders in het sociaal domein moeten elkaars aanbod kennen en afstemmen om samen te zorgen voor gezond, veilig, kansrijk opgroeiende jeugd in Oud-Oost

Dementie

Er is sprake van groei van het aantal ouderen met dementie. Stedelijk ligt de focus op de dementiebrigade waarvan ook Amsterdammers met dementie en mantelzorgers onderdeel zijn. Inzet is o.a. het versterken van netwerken en het inzetten van het juiste ondersteuningsaanbod. Hier wordt ook de fysieke en sociale omgeving onder verstaan. Voor niet-westerse ouderen is dit thema lastig bespreekbaar, dit vraagt extra aandacht. Aandacht voor mantelzorgers, hen vinden en informeren over het (Ondersteunings)aanbod. Opgave is het doorbreken van het taboe van in stilte leven met dementie.

Armoede

In Transvaalbuurt, Dapperbuurt en Oosterparkbuurt is het aantal minimahuishoudens twee keer zo groot als in Amsterdam. Er zijn veel mensen met problematische schulden die geen hulp hebben. De opgave ligt op het tijdig signaleren van problemen, het doorverwijzen naar en aan laten komen bij (schuld)hulpverlening.

Daarnaast ligt de focus op het meer gebruik maken van taal- en digitale voorzieningen. Armoede en laagvan geletterdheid gaan hand in hand.

Werk en participatie - Taal / digitaal

In Transvaal en in de Dapperbuurt wonen relatief veel lager opgeleiden en laaggeletterden. De belangrijkste opgave is het op peil houden en verbeteren van het huidige, gevarieerde taal- en computeraanbod. Daarnaast versterken van het taalnetwerk en (daarmee) het verbeteren van de signalering en doorverwijzing bij laaggeletterdheid. Extra inzet voor begeleiding en toeleiding naar werk en participatie voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt is noodzakelijk om bewoners uit de armoede te halen. Via sport zijn er ontwikkelkansen (werk en scholing) en vergroten participatie van jongeren en volwassenen door met beweegactiviteiten actief te zijn voor hun wijk.

Sport en gezondheid

Versterken divers en inclusief beweegaanbod, met focus op de jongste jeugd en ouderbetrokkenheid, tieners, meiden en kwetsbare jongeren. Het doel is hen in beweging te krijgen, door te geleiden naar regulier sportaanbod, gezonde leefstijl en talentontwikkeling te bevorderen. Partijen werken goed samen en verbeteren het pedagogisch klimaat in het gebied.

Ondersteuning aan kwetsbare bewoners via bewegen, ook als middel voor participatie en terugdringen eenzaamheid. Daarnaast ligt de focus op het vergroten van het bereik van een gezonde leefstijl via het Leefstijlnetwerk Oost en het versterken van laagdrempelig beweegaanbod in samenwerking met een Bewegecoach en Welzijn op Recept.

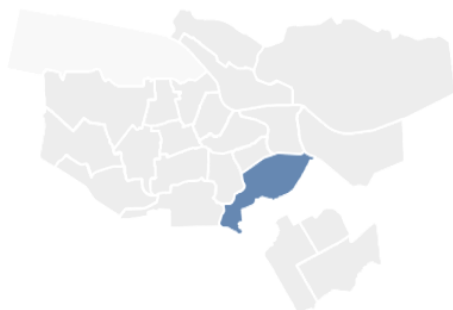
Verbonden stad (diversiteit, democratisering, vluchtelingen/statushouders)

Het omgaan met verschillen en het tegengaan van discriminatie en uitsluiting is in het algemeen een opgave, specifiek bij culturele, seksuele en genderdiversiteit. Principes van Vreedzaam zijn de basis van alle handelen en samenwerken voor kinderen, jongeren en volwassenen. Gericht gebruik van het 'Amsterdammerschap' en 'Democratisering' door verbinding te zoeken tussen de jeugd in Oost en eigen initiatieven van jeugdigen te stimuleren en faciliteren.

Aandacht voor diversiteit op het gebied van achtergrond, seksuele en genderidentiteit en het tegengaan van discriminatie.

Watergraafsmeer

Context van het gebied

Er wonen ongeveer 36.000 mensen in Watergraafsmeer, overwegend in eenpersoonshuishoudens (58%). De Watergraafsmeer telt elf buurten die allemaal specifieke kenmerken hebben. Het gebied heeft kindvriendelijke buurten en karakteristieke stadsdorpjes. Er zijn sportvelden en er is een schaatsbaan: de Jaap Edenbaan.

Middenmeer en Park de Meer zijn woonbuurten met een hoog gemiddeld gezinsinkomen en grote woningen. Park Jeruzalem is een duur koop/huur blok. Tuindorp Frankendael heeft gerenoveerde woningen en veel nieuwbouw. In Betondorp, Amsteldorp en Tuindorp Frankendael staan voornamelijk goedkope huurwoningen en hier wordt op vrijwel alle levensgebieden minder goed dan gemiddeld of zelfs zorgelijk laag gescoord. Deze buurten kenmerken zich door een hoge concentratie 65-plussers met lage inkomens. Daarom ligt de prioriteit in Watergraafsmeer bij deze drie buurten, waarbij de hoogste prioriteit ligt bij Betondorp en Amsteldorp (rondom het Open Hof). Het Eenhoorngedebied ontwikkelt zich van bedrijventerrein naar woonbuurt. In het Amstelkwartier hebben de eerste nieuwe bewoners zich gesetteld, maar er wordt ook nog volop gebouwd en het Science Park kenmerkt zich door de vele studentenwoningen, hoogbouw en universiteitsgebouwen.

De bevolking in de Watergraafsmeer zal de komende tien jaar sterk toenemen met 24%, tot ongeveer 44.200 Amsterdammers.

De van der Kunbuurt is te klein om specifiek genoemd te worden in onderzoeken, maar vraagt wel aandacht. Juist door de kleine omvang, zonder accommodatie of ontmoetingspunt is het de opgave de bewoners hier te bereiken.

Aandacht voor sociale cohesie in Jeruzalem gericht op de verbinding tussen huidige bewoners die er willen blijven wonen of terugkeren en de nieuwe bewoners.

Effect van de coronacrisis voor de sociale basis in het gebied

De economie is zwaar geraakt, evenals het sociale leven in de buurten. Het gevoel van sociale en emotionele eenzaamheid is enorm gestegen. Belangrijk om ook onderscheid te maken tussen mensen die al eenzaam waren en mensen die nu eenzaam zijn geworden. Het dagelijks leven zal zich uiteindelijk wel herstellen, maar op welk niveau is de vraag. Niet mag onderschat worden hoe het virus in de verzorgingshuizen heeft huisgehouden. Om deze reden vragen ook de buurten met veel ouderen onze aandacht. Het grote aantal zzp-ers in met name Middenmeer en dan ook nogal eens werkzaam in de culturele sector heeft het zakelijk zwaar gehad. Aandachtspunt is in hoeverre zij compensatie hebben gekregen en of dat voldoende is. Horeca en middenstand hebben te lijden gehad, nu is nog niet duidelijk hoe groot het effect is en of zijn voldoende middelen hebben om te overleven.

Naast toenemende eenzaamheid onder ouderen door corona is de opgave om ook alert te zijn op eenzaamheid onder jongeren, juist nu ze in deze tijd veel meer thuis zijn.

Op welke buurten, doelgroep of problematiek ligt in dit gebied de focus?

1. Een integrale aanpak in Betondorp, Amsteldorp (gedeelte rondom Open Hof) en Jeruzalem

Thematisch gericht op armoede, eenzaamheid en zelfstandig wonen om de zelfredzaamheid te vergroten en het algemeen welzijn te bevorderen. De nadruk ligt enerzijds op integrale samenwerking – alle gesubsidieerde organisaties, werkzaam in deze buurten horen zich hieraan te committeren, anderzijds op laagdrempelig en betaalbaar aanbod.

2. Dementievriendelijke wijken

Een wijk waar ondersteuning en begeleiding is voor mensen met dementie en hun mantelzorgers. Inzetten op goede signalering en toeleiding naar zinvolle dagbesteding in de buurt en mantelzorgers bekend maken met het aanbod. Daarnaast moet er goede toeleiding naar zorg zijn en mogelijkheden om zorgvragen te stellen. Koppeling tussen de sociale basis en toekomstige buurtteams is hierbij erg belangrijk.

3. Bereiken van kinderen en jongeren

Een passend aanbod realiseren zodat zij met behulp van armoedevervoorzieningen naar regulier aanbod begeleid kunnen worden en zij meer kansen krijgen en een positief maatschappelijk vooruitzicht houden. Daarnaast is het van belang om het relatief beperkte aanbod voor jeugd dat er is te behouden en zal meer gericht worden op de kwetsbare doelgroep die verspreid over het gebied woont.

4. Toeleiding naar werk en participatie in Betondorp

Voor mensen met een korte of lange afstand tot de arbeidsmarkt. Tevens gericht op het vergroten van kansen op arbeidsparticipatie op termijn van de doelgroep met een arbeidsbeperking. Daarnaast focus op participatie naar vermogen (activering) en taal- en computervaardigheden voor de doelgroep waarbij arbeidsparticipatie (nog) niet aan de orde is.

Collegeprioriteiten

Hierna wordt ingezoomd op de collegeprioriteiten, waarbij duidelijk wordt wat er op deze prioriteiten aan de hand is en op welke prioriteiten gezien de primaire problematiek van het gebied de focus ligt. Uitgangspunt is dat door vraagstukken integraal te bekijken en door activiteiten in samenhang te benaderen, er een substantiële bijdrage geleverd kan worden aan meerdere collegeprioriteiten.

Jeugd (jongerenwerk, preventie jeugdcriminaliteit en kansengelijkheid)

Realiseer een passend aanbod voor de verspreid over het gebied wonende jongeren. De opgave is om hen te bereiken. Aandacht voor overgang van PO naar VO en Brede Talentontwikkelingsactiviteiten voor doelgroepkinderen. Grootste opgave hiervoor in Betondorp.

Ook de kleine groep jongeren zonder startkwalificatie heeft aandacht nodig. Belangrijk is hen tijdig in beeld krijgen, vertrouwen te winnen en te binden. Het aantal is beperkt, het is dus een relatief beperkte, maar desondanks belangrijke opgave.

Dementie

De groep 65-plussers en 80-plussers in Watergraafsmeer is twee keer zo hoog dan gemiddeld in Amsterdam, het aandeel dementerenden ligt hoog. Ongeveer 250 (in heel Oost 750). Door middel van ketenaanpak (dementiebrigade) kan goede ondersteuning voor mensen met dementie en hun mantelzorg gerealiseerd worden. Ook aandacht voor de mantelzorgers van deze buurtbewoners is belangrijk.

Armoede en eenzaamheid

Armoede en eenzaamheid zijn aan elkaar verbonden en vragen daarom om een integrale aanpak. Op-gave om bekendheid armoederegelingen (en fondsen) voor de doelgroep te vergroten. Belangrijk is om deze Amsterdammers in een vroeg stadium te vinden en te zorgen voor verbinding en activering. Specifieke opgave voor ouderen in Betondorp: gebruik van regelingen, inkomensondersteuning, geza-menlijke maaltijden (als onderdeel van de aanpak eenzaamheid) gratis openbaar vervoer en stadspas. Ook moeten de werkende minimahuishoudens niet vergeten worden. Opgave langer zelfstandig wonen vraagt om aangepaste woonconcepten en welzijnsvoorzieningen. Aandacht ook voor financiële zelfredzaamheid.

Werk, scholing en participatie - Taal / digitaal

Het aantal werklozen is, in verhouding, beperkt. Opgave is vooral alert te blijven op de kleine groep die via participatie wel naar werk geholpen kan worden. De kwetsbare groepen wonen met name in de wijken met veel sociale huurwoningen. Participatie van deze groepen vraagt extra aandacht. Via sport ontwikkelkansen (werk en scholing) en vergroten participatie jongeren en volwassenen door met beweegactiviteiten actief te zijn voor hun wijk, o.a. via opleidingstrajecten sport Oost. Speciale aandacht voor statushouders (Sciencepark en Stek) en ouderen die niet digitaal aangesloten zijn.

Sport en gezondheid

Versterken divers en inclusief sportaanbod. Focus op jongste jeugd en ouderbetrokkenheid, kinderen in armoede, meiden, tieners en kwetsbare jongeren. Het doel is hen in beweging te krijgen, door te geleiden naar het reguliere sportaanbod, gezonde leefstijl en talentontwikkeling te bevorderen en het pedagogisch klimaat in het gebied te verbeteren. Partijen werken goed samen o.a. om wijkaanpak en sportstimulering te verbinden.

Ondersteuning kwetsbare volwassenen via bewegen, ook als middel voor participatie en terugdringen eenzaamheid. Vergroten bereik voor gezonde leefstijl door integrale aanpak via Leefstijlnetwerk Oost. Versterken laagdrempelig beweegaanbod en begeleiding i.s.m. Bewegcoach en Welzijn op Recept.

Verbonden stad (diversiteit, democratisering, vluchtelingen/statushouders)

Statushouders en ongedocumenteerden in de wijk bereiken en verbinden aan het bestaande aanbod. Koppeling van statushouders in de verschillende wooncomplexen (Spark en Stek) aan het bestaande (sport-)aanbod en signaleren waar andere inzet nodig is.

Aandacht voor initiatieven vanuit de buurt, gericht op de opgave in Watergraafsmeer.

Het omgaan met verschillen en het tegengaan van discriminatie en uitsluiting is in het algemeen is een opgave, speciaal bij alle statushouders die in de Watergraafsmeer wonen en komen wonen.

*Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,
Namens hen,*

Het dagelijks bestuur van de bestuurscommissie van stadsdeel Oost van Amsterdam,

*Karima Arichi,
secretaris*

*Maarten Poorter,
voorzitter*